

Springtij Forum 2015 - Column 2 - Thema Circulaire Economie

Wat is circulaire economie eigenlijk precies? Wat betekent dat in een stad, op het eiland Terschelling, of voor Zweden? Wat doen bedrijven al en wat houdt ze tegen? Wat moet de overheid doen, en hoe meet je of je circulaire wordt? Dat zijn vragen waarover deelnemers en sprekers in vijf masterclasses van het thema Resources bevlogen met elkaar hebben gesproken. De uitkomsten presenteren we op 12 oktober op het World Resources Forum in Davos.

Nederland valt internationaal op met ambitie en voorbeelden op het vlak van circulaire economie. Zo werkt Delta Development hard aan een *Circular Economy Valley* bij Schiphol. Nederland kan door eigen overheidsbeleid en een *North Sea Resources Roundabout* een heel eind komen als circulaire hotspot. Het is echter niet voldoende om dit in het buitenland uit te venten. Er bestaat ook behoefte aan het zoeken naar meer verbindingen, zowel binnen Nederland als met andere hotspots in de wereld. En de EU is keihard nodig voor versnelling en opschaling.

Een groeiende groep bedrijven neemt het voortouw. Multinationals ontwikkelen circulaire business cases door volhardend met alle afdelingen te communiceren over de vraag "Wat is het beste voor het bedrijf, de klant en de samenleving?" Ze lopen echter aan tegen talloze belemmeringen.

Keer op keer geeft het financiële argument de doorslag om uiteindelijk niet te kiezen voor circulair. De sleutel voor opschaling tot een circulaire economie ligt daarom in **financiële prikkels** van overheden voor bedrijven en consumenten. Prijsprikkels dus, ingesteld door de overheid. Het Rijk, provincies en gemeenten kunnen de circulaire economie een enorme impuls geven door op te treden als *launching customer* voor circulaire producten. Door in Nederland en andere EU-lidstaten het belastingstelsel aan te passen, btw-voordelen voor circulair in te voeren en heffingen op basis van producentenverantwoordelijkheid.

Naast prijsprikkels is nog veel meer nodig, zoals handhaving, bewustwording en aanpassing van allerlei wet- en regelgeving. Cruciaal is het stellen van doelen en het meten van de voortgang, zowel voor duurzaam inkopen en de economie als geheel. Daarvoor hebben we keihard **indicatoren** nodig. Er zijn al minstens 12 systemen met 366 indicatoren... Prioriteit heeft het toewerken naar een eenvoudig systeem dat extern wordt gevalideerd. Het gaat daarbij om de hoeveelheid grondstoffen die na gebruik beschikbaar is voor de volgende cirkel, om het gebruikte businessmodel en om het aanbestedingsproces. Om tot circulair ontwerpen te komen, is het zaak stakeholders, zoals afvalverwerkers, er zo vroeg mogelijk bij te betrekken. Wist je dat er in honderd jaar nog nooit een bijeenkomst was geweest met de producenten, gebruikers en afvalverwerkers van ondergrondse elektriciteitskabels? Het bleek vrij eenvoudig om beter recyclebare kabels te leveren! Innovatie begint vaak bij vraag vanuit de markt. Belangrijk zijn ook de ambitie van ketenpartijen en de transparantie.

Steden ten slotte lijden enorm onder de negatieve effecten van onze lineaire economie. Een groeiend aantal steden wil circulair worden. Met deelnemers en eilanders is ook enthousiast nagedacht over circulair Terschelling. *To be continued* wat mij betreft ☺

Arthur ten Wolde